

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Altera libertatis radix detegitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

directa per illam cognitionem, quae representat objectum ut indifferens, alioquin sicut illa cognitio est radicaliter libera; etiam actus voluntatis esset formaliter liber, & sicut in illa cognitione esset indifferens objectiva, ita & in actu voluntatis reperiretur indifferens formalis. Nec procederet etiam à voluntate ut directa per aliam cognitionem; suppono enim nullum alium actum intellectus praesupponi: Ergo procederet à voluntate absq; ulla directione & cognitione intellectus. Sicut ergo voluntas, etiam de potentia Dei absoluta, non potest ferri in incognitum, ita nec amare necessariò aliquod objectum, quod ut indifferens ei ab intellectu proponitur.

36. Confirmatur ampliùs ex D. Thoma loco ultimo citato in resp. ad 1. ubi docet quòd voluntas potest considerari dupliciter. Primò ut natura: secundò ut potentia libera. Primo modo tendit in bonum naturaliter, & simplici ejus apprehensione dirigitur. Secundò liberè in illud fertur, & iudiciò indifferenti rationis regulatur. Sicut ergo implicat quòd à voluntate primo modo considerata, exeant nisi actus purè naturales & necessarii, quales sunt prima intentio finis, vel amor beatitudinis in communi: ita & ab illa secundo modo spectata, non possunt nisi actus liberi procedere, & ita repugnat quòd voluntas, ut est potentia rationalis, & indifferenti iudicio rationis regulata, ad aliquem actum necessitetur.

§. IV.

Solvuntur argumenta in contrarium.

37. **C**ontra praecedentem conclusionem insurgit Suarez prolegom. 1. de gratia cap. 4. & 5. eamq; totis viribus conatur evertere. In primis objicit auctoritatem D. Thomae quaest. 22. de verit. art. 8. ubi dicit, Deum posse necessitate voluntatem, non cogere. Et Augustini in Enchir. cap. 98. docentis, Deum posse inclinare voluntates hominum ad quodcumq; voluerit, & quomodocumq; voluerit: Sed hoc esset falsum, si non posset voluntatem hominis necessitate ad amandum objectum ut indifferens ei ab intellectu propositum: Ergo &c.

38. Secundò arguit: Calvinus & alij hujus temporis Haeretici, dixerunt Deum decreto suo & gratià efficaci, necessitate hominis voluntatem, ejusq; libertatem & indifferenciam tollere; & tamen illi non sustulerunt indifferenciam objectivam iudicij, neq; dixerunt hominem moveri per gratiam ad actus bonos, sicut bruta incitantur à natura ad pabulum, vel sicut beati moventur à Deo ad amorem beatificum: Ergo Patres Tridentini, qui hoc non obstante hunc errorem proscripserunt, censuerunt ad libertatem non sufficere iudicium rationis indifferens, eoque existente in intellectu, voluntatem posse necessitari à Deo per motionem aliquam in illa receptam, eamq; determinantem ad unum, sine potentia & facultate ad oppositum.

39. Tertiò: Voluntas regulata per iudicium rationis indifferens, non gaudet nisi virtute & potentia infinita ad se determinandum: Ergo potest vinci ab agente virtutis infinitae, & consequenter necessitari, ut agat vel non agat.

40. Quartò: Voluntas non solum potest necessitari ab objecto, sed etiam à Deo, ut docet D. Thomas ubi supra: At si non possit necessitari à

A Deo, supposita indifferencià objectivà iudicij, solum poterit necessitari ab objecto: Ergo &c. Quintò: Si homo non posset necessitari à Deo ad amandum objectum, illi ut indifferens ab intellectu propositum, voluntas creata non posset extrahi per divinam omnipotentiam à suo connaturali modo operandi: Consequentè est falsum, & divinæ omnipotentiae injuriosum: Ergo & Antecedens. Sequela Majoris probatur: Connaturale est voluntati ferri necessariò circa objectum absq; indifferencia ei propositum: Ergo si Deus non possit aliter necessitate voluntatem ad amandum aliquod objectum, quam proponendo illud absq; indifferencia, non poterit voluntatem à suo connaturali modo operandi extrahere.

Hæc tamen parùm urgent, & ex principibus statutis facile dilui possunt. Ad primum enim respondetur, D. Thomam loco citato docere quidem, Deum posse necessitate voluntatem creatam, & in se immutare (quòd ut rò fatemur) non tamen dicere, neq; alibi, quòd possit illam necessitate, quando moveam per iudicium rationis indifferens, ad volendum aliquod bonum; id enim manifestè ejus naturæ repugnat, ut ostendimus; quia cum sit appetitus rationalis, non potest ferri in objectum alio modo quàm sit ei ab intellectu propositum. Unde ad Augustini testimonium ibidem adductum, facile respondetur, Deum, ratione suæ omnipotentiae, & supremae dominij quod habet in nostram voluntatem, posse illum movere & applicare ad quodcumq; voluerit, & quomodocumq; voluerit, dummodo id non implicet contradictionem, nec modus ille repugnet naturæ ipsius voluntatis, ut contingit in proposito.

Ad secundum dicendum, quòd licet Calvinus, & alij hujus temporis Haeretici, indifferenciam objectivam in homine moto per gratiam efficacem, non negaverint formaliter & expressè, & ut ita dicam, in actu signato, eam tamen sustulerunt virtualiter, arguunt, & in actu exercito; docuerunt enim voluntatem moveri à Deo per gratiam efficacem spontaneè solum non liberè, & sine indifferencia & potentia ad oppositum, eoque modo quo equus à fessore movetur & incitatur ad currendum; hoc enim exemplo utitur Calvinus libro 2. instit. cap. 3. Unde cum motus purè spontanei nullam supponant vel patiantur indifferenciam objectivam iudicij, ut constat in prima intentione finis, & in amore beatitudinis in communi, manifestum est, Calvinum, & alios hujus temporis Haeticos, re ipsa & de facto indifferenciam objectivam iudicij sustulisse de medio, licet forte eam formaliter & expressè non negaverint.

Vel etiam dici potest, Calvinum dupliciter errasse, primò in fide, asserendo Deum sua gratià movere hominis voluntatem purè spontaneè, & nullam relinquendo indifferenciam seu potentiam ad oppositum, sub ipsa motione gratiæ. Secundò in Philosophia, existimando voluntatem posse à Deo necessitari, remanente in intellectu indifferencià objectivà iudicij: & Concilium primum errorem proscripsisse, aliorum verò noluisse attingere, sed illum disputationibus Philosophorum & Theologorum reliquisse.

Ad tertium, concessio Antecedente, distinguitur.